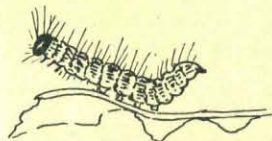

nemen. Dit laatste argument is echter zeer zwak en het eerste niet minder.

Een dame Mej. Annie Pritchett, (zoo schrijft Mr. M. C. Piepers in zijn boek „Noch einmal Mimicry, selection und Darwinismus“) heeft verscheidene waarnemingen gedaan die er op wijzen, dat be-

In verdedigende houding.

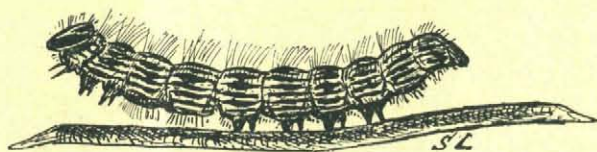
schuttende kleuren, schuwkleuren en de veronderstelde onsmakelijkheid van insecten, deze toch niet tegen hagedissen beschermde.

Het blijkt dus dat op de proeven welke de onderzoekers tot de conclusie van een schuwkleur bracht, wel wat valt aan te merken en dat de beteekenis daarvan dus volstrekt nog niet bewezen is.

Zijn er wel veel vogels die op groote rupsen jagen behalve de koekoek en kraaien? Hebben rupsen van de grootte als die van den Wapendrager, St. Jacobsvlinder en Ringelvlinder wel veel vijanden onder vogels? Maakt de koekoek, de rupsenvreter, wel om schuwkleuren? Mijden de als rupseneters bekende vogels wel de rupsen met schuwkleuren? De ornithologen weten daar meer van, maar dit is toch wel zeker, de grootste vijanden van de rupsen zijn sluipvliegen en sluipwespen. Die beperken met de infectieziekten voornamelijk de rupsenplagen en tegen hen baten noch beschermende kleuren zooals die van de merkwaardige mosmeterrups, noch felle, duidelijke „schuw“ kleuren zooals die van de Zebra- en Wapendrager rups, want ook de laatste wordt, naar ik zelf waarnam, wel degelijk door parasieten aangetast.

M.i. is dus ook de schuwkleurengeschiedenis te onwaarschijnlijk en veel te weinig bewezen om ze als vaststaand aan te nemen en is groote voorzichtigheid in 't trekken van conclusies aanbevolen!

Laten we na deze noodzakelijke uitweiding weer tot onze rupsen terugkeeren; ze zullen in dien tijd wel gegroeid zijn! Als ze zich volwassen gegeten

Rups in volwassen toestand.

hebben is het ongeveer September. Ze zijn dan dik en stevig en zitten met de naschuiers (het laatste paar pooten) ietwat in de hoogte, zooals de schets aangeeft.

Een volbloed mimicryvoorstander hoorde ik eens

zeggen, dat ook deze houding een schutmiddel is en een aanvaller op het gezicht van die naschuiers, alias rupsenkaken, zou afdeinzen. Dr. Oudemans vertelde mij eens gezien te hebben hoe een sluipwesp een rups van de gele tijgervlinder infecteerde. Zooals ge wellicht zult weten is die rupsensoort erg „harig“ en daarbij zeer krachtig en beweeglijk. De sluipwesp stoorde zich echter nergens aan, pakte de hevig-spartelende rups stevig met alle zes pooten beet, liet zich met de rups op den grond vallen, maar liet die toch niet los voordat de legboor zijn noodlottig werk gedaan had en de rups het sluipwespenei onder de huid was geschoven.

En nu zou zoo'n parasiet zich aan would-be-kaakjes storen? 't Zou wat!

Verder is dat opheffen van het achterlijf van de Wapendrager ook een familie-gewoonte. De rupsen van 't Kameeltje en van 't Kroonvogeltje doen 't ook. De beteekenis daarvan is voor zoover ik weet onbekend en misschien ook wel onbelangrijk. De beteekenis van zulke dingen mag echter niet door een fantasietje verklaard worden.

Maar ik dwaal nu al te schandelijk af en kijk, onze Wapendrager rups is intusschen al aan 't verpoppen gegaan.

Een cocon heeft zij niet gesponnen, de pop ligt vrij in den grond.

Soms overwintert die twee keer, zooals ik eens waarnam. In elk geval komen de poppen van einde Mei tot Juli uit en als ge de vlinder éénmaal kent, vindt ge hem gemakkelijk tegen schuttingen of boomstammen. Maar zoekt niet op berkenstammen, daar zitten ze zelden en zoekt ook niet naar „Berkenhoutjes“, want dan vindt ge de vlinder nimmer!

S. LEEFMANS.

Vragen en Korte Mededeelingen.

Hoe staat het met de Vischdiefjes?

Een onzer lezers doet ons het denkbeeld aan de hand, onze lezers te verzoeken, mededeelingen te doen omtrent den stand van onze sterntjesbevolking in verband met de sterntjesmoord van de laatste jaren. De prachtige medewerking, die we bij onze reiger- en aalscholver-enquête mogen ondervinden geeft ons hoop, dat we ook in dit geval goede gegevens kunnen verzamelen, om uit te maken, 1° in hoeverre een moorddadig optreden van den mensch den vogelstand kan schaden. 2° hoe de geplaagde soort zich herstellen kan.

Wij vragen dus: Hoe staat het op het oogenblik in uw omgeving met het aantal broedende of rondvliegende sterntjes, vergeleken bij vier of vijf jaar geleden?

Is voor de vermindering volgens u een andere

oorzaak aan te geven, dan het op groote schaal wegschieten?

Liefst ontvangen wij opgaven omtrent alle soorten van de sterrenfamilie, dus van de Groote Zeezwaluw, het Vischdiefje, de Noordsche Zeezwaluw, de Dwergzeezwaluw en de Zwarte Stern.

Ik kan alvast mededeelen dat in het Naardermeer het Vischdiefje is gereduceerd tot zes paren, terwijl er vroeger zeer vele broedden. De Zwarte Stern daarentegen neemt er eer toe dan af.

JAC. P. TH.

De Baardmannetjes.

Geachte Heer de Meyere!

Dat ik niet in mijn *nieuwere* werken gekeken heb naar de kwestie van 't al of niet beschermd zijn der baardmannetjes ligt m.i. volgens den plaats gehad hebbende gang van zaken geheel voor de hand. Met verbazing las ik Uw mededeeling, en nu wist ik door het dagelijks in handen hebben van ettelijke zoölogische werken, héél zeker, dat ik telkens plaats en kwam waar de bewuste vogel met het artikel er bij, als »beschermd» staat opgegeven. Zoo-doende wist ik dat reeds van *vroeg af* aan het baardmannetje in ons land beschermd werd, en ik vond dat, *zélfs* van het standpunt van een anti-natuurbeschermings-mensch (een voor mij onbegrijpelijk standpunt, echter) bekeken, een van *zélfs* sprekend iets, daar het baardmannetje een totaal neutrale vogel is ten opzichte van menschelijke bedrijven, zoodat er volgens mijn gedachtengang, geen enkel eenzijdig bedrijfs-mensch kon bestaan, die bezwaar had in het voorspoedige leven van dit dier. Voor mij was het dus ten eenenmale een *ongerijmdheid* om te veronderstellen, dat een later komend Koninklijk besluit een vogel van de lijst zou schrappen die behalve zijn insectenverdelgersnatuur, nog bovendien to eigenschap heeft dat hij nooit met de éénzijdig werkende menschelijke maatschappij in aanraking komt. Daarom heb ik latere lijsten niet eens *ingekeken*: mijn doel was het alleen aan te toonen, *hoe lang* men reeds overtuigd was van het onschadelijke en neutrale van dit vogeltje. *Dat nieuwere wetten nóg minder zakenkennis verraden dan andere* is misschien voor juridische aangelegde personen iets zeer gewoons en van zelf sprekende, maar voor mij iets onge-rijmds, dat ik niet eens ooit zou verondersteld hebben.

Dat men nog altijd verzuimde *aene dusdanige* vogels in de wet er *bij* te voegen, kan ik nog *eenigszins* begrijpen als ik mij tracht te verplaatsen op een zoölogisch leekenstandpunt (want dit schijnt te *moeten* bij het samenstellen van zoo'n vogelwet), maar dat men een neutralen vogel die reeds jaren en jaren in de lijst is opgenomen *schraapt*, terwijl al zijn Nederl. geslachtsgenooten wél opgenomen blijven, is voor een denkend mensch niet vatbaar voor een verklaring. Eenzelfde opmerking geldt uw gezegde dat achter het woord »meezen» een *onvolledige*, dus *verkeerde* opsomming staat van de Nederlandsche soorten van het genus. Een leek heeft een *toelichting* er bij willen voegen wat men onder Nederl. meezen verstaat; dat die man niet wist van het bestaan van de baardmees, doet m.i. niets af van de algeheele meezenbescherming, die in alle landen evenals bij ons, altijd een der hoofdpunten van zangvogelbescherming is geweest (om een reden die ik evenmin begrijp, daar andere vogels evenveel recht daarop hebben) en die in onze wet ook uitgedrukt staat met de algemeene term van »de meezen».

Dat vogelhandelaars ze wel verkoopen, vind ik evenmin een bewijs, want die menschen stallen héél veel vogels uit die wel in ons land beschermd worden; braamsluipers, bastaard-nachtgalen, grasmusschen etc. etc. staan toch in de allerminste Koninklijke besluiten als beschermde vogels, en ik kan de keeren niet optellen dat ik ze voor de ramen van Nederl. vogelhandelaars zag staan. Volgens deze manier van beweren is het stelen in ons land geoorloofd, want men ziet vele menschen ongestraft stelen! en is oplichterij volgens de wet beschermd, want vele dagbladen plaatsen advertenties die oplichterij ten doel hebben.

Ziehier mijn gedachtengang naast de *Uwe*.

Het spijt mij dus zeer van U te vernemen, dat de nieuwste wet nóg onzinniger is dan de vorige. Verder wil ik gaarne bekennen, dat ik *totaal* geen kennis heb van juridische zaken.

Op Uw verzoek om ook in de bladen die mijn stuk op-

namen, mijn antwoord te plaatsen kan ik niet ingaan, daar mij de tijd ontbreekt voor dusdanige nuttelooze bezigheden daar ik niet eens weet welke dit zijn behalve de door U genoemde.

Dordt.

P. J. BOLLEMAN v. D. VEEN,
Leeraar Nat. Hist. Gymn. en H. B. S.

Ja, mijnheer Bolleman, uw gevoel spreekt zeer juist, maar ik vrees toch, dat de kantonrechter den heer De Meijere gelijk zal geven. En zoo gaan onze baardmannetjes er aan.

Het geval bewijst alweer de noodzakelijkheid van een wet, waarbij alle in Nederland voorkomende vogels worden beschermd, met uitzonderingsbepalingen ten behoeve van welstand, wetenschap en bedrijf.

T.

Nog even Akebia lobata.

Nu, achteraf, spijt het mij toch, dat ik niet even bij den heer Springer te Haarlem geïnformeerd heb naar deze zeldzame plant, in de vorige aflevering door mij beschreven. 6231. Mijn vrees, iemand, die het druk heeft, lastig te vallen, is oorzaak geworden, dat ik hem misschien onaangenaam ben geweest. Ik meende zoo duidelijk mogelijk te hebben gezegd, dat ik zelf geen oogenblik twijfelde, of de heer Springer kende dezen heester evengoed als alle andere, die in ons land gekweekt worden. En toch schijnt een enkele lezer het anders opgevat te hebben. Laat mij om een niet bedoelden indruk weg te nemen, de inlichtingen afdrukken, die de heer Springer zelf zoo welwillend was te verschaffen.

Hij heeft de plant beschreven en als foto afgebeeld in 1903 en 1904 »Ned. Tuinblad», in 1907 in »Onze Tuinen». In 1904 werd zijn inzending Akebia lobata bekroond op een tentoonstelling; in de Dendrologische Gesellschaft, Mededeeling '05.

De firma W. Keussen Jr. & Zonen, te Aalsmeer, ontving van den heer Springer zaden en kweekte er tal van planten van, die in de handel worden gebracht.

In »Onze Tuinen» stond ook een foto van de vrucht door den heer S. opgenomen. In den Hortus te Amsterdam is de eerste plant links van den ingang tegen den muur een Akebia lobata, die evenwel nog niet gebloeid heeft. Mijn teekening, waarbij het om den bloei te doen was, zal in zoover nuttig zijn geweest, dat nu nog eens weer op de merkwaardige plant en tevens ook op de mooie bloem de aandacht is gevestigd.

E. Hs.

Paddestoelen.

Den 13 Juni vond ik bij Bussem een exemplaar van de kleine Stinkzwam in deel XI, blz. 89 afgebeeld, Mutinus caninus, geheel volwassen. Dit is zeker heel vroeg te noemen; althans, al mijn vorige vondsten van deze zeldzame zwam staan op minstens twee maand later genoteerd. Ook de Mutinus, die wij verleden jaar op de paddestoelen-voor-excursie op een plekje bij Zeist vonden deed denken, aan een laten spore-tijd (einde September). Alle boeken trouwens geven den herfst er voor aan. Ook verraste mij op dien koulen Zondag een Amanita ombrosa. Minder Boletus cyanescens (Syn. Suffes) deze is een van de vroegste soorten van Boletus. Ook valt door zijn vroegen spore-tijd een zwam in het oog, die op levend mos groeit. Zulke paddestoelen zijn er niet zoo heel veel; slechts weinige geslachten leven op deze wijs, zoo het schijnt als parasiet. Op Minium undulatum komt Oud Bussum, op één plek, een klein zwammetje voor, dat gele lapjes vormt van een centimeter of kleiner, die als vlaggetjes op de mosstengels staan. Een veel grootere mosbewonende paddestoel trof ik op denzelfden datum aan op het laatste onbebouwde restantje rietland van de Horstermeer. Beide soorten behooren tot hetzelfde geslacht als de Eierzwam of Cantharelle (*Cantharellus bryophyllus muscigenus*); hun wetenschappelijke namen zeggen het duidelijk, dat zij op mos tehuis behooren, en het hier geen toevallige groeiwijze geldt.

Uit deze vroegen vondsten een goed paddestoelenjaar te voorspellen, is wat gewaagd; ook verleden jaar begon het goed en eindigde het slecht.

E. Hs.

Boekverkoop.

Bij Burgersdijk en Niermans »Templum Salomonis» komen de bibliotheken van Dr. Van 't Hoff, Dr. Beltman, Dr. Zaalberg en Dr. Geyl in veiling op 5 en 9 Juli e.k.

Gaarne voldoen wij aan het verzoek om er in D. L. N. melding van te maken, daar er verscheidene standaardwerken op Nat. Hist. gebied bij zijn. Catalogus op aanvraag.

H.